

บทที่ 23

การกระทำคามผิดอีก

ผู้ที่เคยถูกลงโทษจำคุกเพราะได้กระทำความผิดมาแล้ว และได้กระทำความผิดขึ้นอีกภายในเวลาที่ ประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้ ศาลจะต้องเพิ่มโทษในความผิดครั้งหลังแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รู้สำนึก การกระทำคามผิดซ้ำอีกจะต้องถูกเพิ่มโทษ

กรณีเพิ่มโทษเพราะการกระทำคามผิดซ้ำอีก 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1. เพิ่มโทษหนึ่งในสาม

กรณีที่ 2. เพิ่มโทษกึ่งหนึ่ง

กรณีที่ 1. เพิ่มโทษหนึ่งในสาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 บัญญัติว่า

“ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี ภายในเวลาห้าปี นับแต่วันพ้นโทษก็ดี หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้น หนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง”

จะเห็นได้ว่ากรณีที่ศาลจะเพิ่มโทษหนึ่งในสามนั้น จะต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก และได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังต้องรับโทษอยู่ หรือได้กระทำความผิดใด ๆ ภายในเวลาห้าปี นับแต่วันพ้นโทษ ถ้าหากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น หนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนดในความผิดครั้งหลัง

การกระทำคามผิดอีกในระหว่างที่ยังต้องรับโทษอยู่ หรือได้กระทำความผิดภายในเวลาห้าปี นับแต่วันพ้นโทษ ความผิดที่กระทำอีกนี้ เป็นความผิดใด ๆ ก็ได้ กฎหมายมิได้จำกัดว่าจะต้องเป็นความผิดตามมาตราใดโดยเฉพาะ

ข้อยกเว้น ตามมาตรา 94 ได้บัญญัติว่า “ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำ ได้กระทำในขณะที่มิอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้”

ฉะนั้น ถ้าความผิดในครั้งก่อน หรือครั้งหลังเป็นความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษหรือความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มิอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปี ไม่ถือเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษ

กรณีที่ 2 เพิ่มโทษกึ่งหนึ่ง

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 98 บัญญัติว่า

“ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด ที่จำแนกไว้ในอนุมาตราต่อไปนี้ จำในอนุมาตราเดียวกันอีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี ภายในเวลาสามปีนับแต่วันพ้นโทษก็ดี ถ้าความผิดครั้งแรกเป็นความผิดซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหกเดือน หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นกึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง

- (1) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 107 ถึงมาตรา 135
  - (2) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 136 ถึงมาตรา 146
  - (3) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 147 ถึงมาตรา 166
  - (4) ความผิดต่อเจ้าพนักงานยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 167 ถึงมาตรา 192 และมาตรา 194
  - (5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 200 ถึงมาตรา 204
  - (6) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 209 ถึงมาตรา 216
  - (7) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 217 ถึงมาตรา 224 มาตรา 226 ถึงมาตรา 234 และมาตรา 236 ถึงมาตรา 238
  - (8) ความผิดเกี่ยวกับเงินตราตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึงมาตรา 249 ความผิดเกี่ยวกับดวงตราแสตมป์และตัว ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 250 ถึงมาตรา 261 และความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 264 ถึงมาตรา 269
  - (9) ความผิดเกี่ยวกับการค้า ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 270 ถึงมาตรา 275
  - (10) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 ถึงมาตรา 285
  - (11) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290 และมาตรา 294 ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 295 ถึงมาตรา 299 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 301 ถึงมาตรา 303 และความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 306 ถึงมาตรา 308
  - (12) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309 มาตรา 310 และมาตรา 312 ถึงมาตรา 320
  - (13) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 365”
- จากบทบัญญัติของกฎหมายจะเห็นได้ว่าบุคคลที่กระทำความผิดแล้วจะต้องถูกเพิ่มโทษกึ่งหนึ่ง

ของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลังนั้น คือ บุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก และได้กระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังที่จำแนกไว้ตั้งแต่ (1) ถึง (13) ของมาตรา 93 นี้ซ้ำในอนุมาตราเดียวกันอีกในระหว่างที่ยังต้องรับโทษอยู่ หรือภายในเวลาสามปีนับแต่วันพ้นโทษ และในความผิดครั้งแรกเป็นความผิดซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหกเดือน และศาลพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก

ข้อยกเว้น มีข้อยกเว้นตามมาตรา 94 เช่นกัน กล่าวคือ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิด เพื่อการเพิ่มโทษตามความในกรณีนี้

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 92

โทษที่ล้างมลทินไปตามพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2499 แล้วนั้น จะนำมาเป็นเหตุเพิ่มโทษฐานไม่เซ็ดหลาบไม่ได้ (ต่อมามีคำพิพากษาฎีกาที่ 1330/2500 เติงตาม) (คำพิพากษาฎีกาที่ 1290/2500)

กระทำผิดอาญาเกิดขึ้นอีกระหว่างที่รอการลงโทษจำคุกไว้วันนั้น จะเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 ไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 786/2502)

ฟ้องโจทก์ก็กล่าวถึงข้อที่ว่า จำเลยเคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกมาแล้ว อันเป็นเหตุให้ถูกเพิ่มโทษ และได้อ้างบทมาตราขอเพิ่มโทษมาในคำขอท้ายฟ้องด้วยเมื่อจำเลยให้การว่าขอรับสารภาพตามฟ้อง ก็ถือว่า ได้รับข้อเท็จจริงที่โจทก์อ้างมาให้เพิ่มโทษด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1017/2507)

จำเลยต้องโทษฐานปล้นทรัพย์ แม้เป็นกรณีใช้กำลังประทุษร้ายต่อร่างกายรวมอยู่ด้วย อันเป็นองค์ประกอบฐานปล้นทรัพย์ก็ตาม หากในคดีหลัง แม้ศาลจะพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานชิงทรัพย์ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามมาตรา 339 และผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตามมาตรา 288 ประกอบด้วย มาตรา 80 อันเป็นความผิดต่อชีวิตก็ตาม จะเพิ่มโทษตามมาตรา 93 ไม่ได้ ต้องเพิ่มตาม มาตรา 92 แม้โจทก์จะขอเพิ่มตามมาตรา 93 ซึ่งเป็นบทหนักมาก็ตาม ศาลมีอำนาจเพิ่มโทษจำเลยตามมาตรา 92 ซึ่งเป็นบทเบากว่าได้ ไม่เกินคำขอ (คำพิพากษาฎีกาที่ 861/2509)

บรรยายฟ้องว่าจำเลยเคยต้องโทษและพ้นโทษเมื่อใดไว้แล้ว แม้ในวันที่ศาลถามคำให้การ จำเลยจะมีได้ให้การรับ ในข้อเคยต้องโทษและพ้นโทษ แต่จำเลยได้เบิกความเป็นพยานว่า จำเลยเคยต้องโทษตามฟ้องจริง เท่ากับจำเลยรับในข้อพ้นโทษด้วย จึงเพิ่มโทษจำเลยได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 199/2511)

จำเลยเคยถูกลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการลงโทษไว้ ดังนี้ ย่อมไม่มีวันพ้นโทษที่จะถือเป็นการเพิ่มโทษตามมาตรา 92 ได้ แม้จำเลยจะทำผิดอีกภายใน 5 ปี นับแต่วันครบกำหนดรอกการลงโทษก็เพิ่มโทษจำเลยมิได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 2104/2511)

การที่ผู้กระทำความผิดมาแล้ว กลับมากระทำความผิดอีก จะต้องถูกเพิ่มโทษนั้นย่อมต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92, 93 หาใช่อยู่ในดุลพินิจของศาล ที่จะเพิ่มหรือไม่เพิ่มตามที่ศาลเห็นสมควรไม่ (คำพิพากษาฎีกาที่ 427/2512)

จำเลยถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 2 คดี คดีแรกฐานเมื่ออาวุธปืนปรับ 500 บาท จำเลยถูกกักขังแทนค่าปรับ 100 วัน คดีหลังฐานรับของโจรจำคุก 2 เดือน โดยให้นับโทษต่อจากคดีแรก คดีหลังถึงที่สุดแล้ว ในระหว่างถูกกักขังแทนค่าปรับจำเลยหลบหนีที่คุมขังไป เมื่อศาลลงโทษฐานหลบหนีที่คุมขัง ศาลยอมเพิ่มโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1275/2513)

โจทก์ขอเพิ่มโทษจำเลย โดยบรรยายฟ้องมาครบถ้วน เข้าเกณฑ์ที่จะเพิ่มโทษได้แล้ว เมื่อจำเลยแถลงรับว่า เคยต้องโทษและพ้นโทษจริงตามฟ้อง โจทก์ไม่ต้องนำสืบพยานอีก ศาลพิพากษาเพิ่มโทษตามคำรับได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 557/2515)

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 93

ผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษจำคุก 12 ปี ฐานฆ่าผู้อื่นในระหว่างต้องโทษได้กระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นซ้ำอีกนั้น ตามมาตรา 93 ย่อมเข้าเกณฑ์ที่จะต้องเพิ่มโทษอีกกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดครั้งหลังด้วย

โทษจำคุกตลอดชีวิตนั้น เมื่อมีกรณีเพิ่มโทษและลดโทษเสมอกัน ศาลยอมไม่เพิ่มไม่ลดตามมาตรา 54 ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 308/2506)

ความผิดของจำเลยแต่ละกระทงมีโทษหนักเท่ากัน ศาลลงโทษจำเลยกระทงหนึ่งกระทงใดแต่กระทงเดียวก็ได้

จำเลยต้องโทษคดีก่อนฐานปล้นทรัพย์ แต่คดีหลังจำเลยมีความผิดฐานทำร้ายร่างกาย แม้ความผิดฐานปล้นทรัพย์ในคดีก่อนนั้น จะมีการทำร้ายร่างกายด้วย เมื่อศาลไม่ได้พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายดังนี้ จำเลยกระทำความผิดซ้ำในอนุมาตราเดียวกัน จึงเพิ่มโทษจำเลยกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 93 ไม่ได้

โจทก์ขอให้ศาลนับโทษจำเลยต่อจากคดีที่อยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ซึ่งคดีนั้นศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง ศาลฎีกาไม่นับโทษต่อให้ เพราะไม่มีโทษคดีดังกล่าว (คำพิพากษาฎีกาที่ 741/2507)

คดีก่อนเมื่อศาลพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานแต่งกาย โดยใช้เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องแบบทหาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 146 ด้วย แต่มิได้พิพากษาลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มิได้กำหนดโทษตามมาตรา 146 ด้วย แต่มิได้พิพากษาลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มิได้กำหนดโทษตามมาตรา 146 ไว้ ทว่าไปลงโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหารซึ่งเป็นบทหนักจำคุก 1 ปี 6 เดือน ทั้งที่ผู้ไม่ได้อำนาจศาลจะกำหนดโทษจำคุกตามมาตรา 146 (ซึ่งมีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี) ศาลจะกำหนดค่าปรับ ค่าเสียหายหรือไม่ เหตุนี้จึงว่าจำเลยกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 146 มีโทษจำคุกกว่า 6 เดือนมาแล้ว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 93 ยังไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 204/2510)

เมื่อศาลพิพากษาเรื่องกระทงลงโทษจำเลย และความผิดแต่ละกระทงนั้นเข้าเกณฑ์ที่จะเพิ่มโทษได้ ศาลย่อมเพิ่มโทษได้ทุกกระทง โจทก์ขอให้เพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 93 เมื่อไม่เข้าเกณฑ์ที่จะเพิ่มตามมาตรา 93 ได้ แต่เพิ่มได้ตามมาตรา 92 ศาลขอที่จะเพิ่มตามมาตรา 92 ซึ่งเป็นบทที่เบากว่าได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1698/2513)

ศาลตั้งกำหนดโทษจำคุกจำเลยแล้วให้เพิ่มโทษตามมาตรา 93 กึ่งหนึ่ง กลับลดโทษตามมาตรา 78 อีกกึ่งหนึ่งดังนี้ ถือว่าส่วนของการเพิ่มเท่ากับส่วนของการลด จึงอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะไม่ลดโทษที่กำหนดไว้ นั่นได้ มาตรา 54 ประมวลกฎหมายอาญา (คำพิพากษาฎีกาที่ 124/2515)